

Lesfiche ANNA

De stamboom (1ste graad) – CAT 1 en 2

DOELEN TAAL

Luisteren - Een beluisterd verhaal begrijpen

Luisteren - Woorden in mondelinge communicatie begrijpen

MATERIAAL

Een prentenboek over familie, bv. 'Een baby!' van Ted Van Lieshout

Uit de methode *Matti en Mona*, uitgeverij Lannoo, 2015, blok 4, thema 3 Familie

BEGRIPPEN

voor de niet-AN: de stamboom, het overzicht, de kleindochter, de kleinzoon, het kleinkind/de kleinkinderen

voor de AN CAT 1 en 2: de familie, de mama, de papa, het kind/de kinderen, de oma, de opa, de zus, de broer, heten

LESVERLOOP

<u>Introductie</u>	De leerkracht leest het prentenboek expressief en interactief voor en stelt nadien enkele vragen over de personages in het verhaal. Wie speelt mee?
<u>Kern</u>	<ul style="list-style-type: none"> - De leerkracht legt het begrip 'stamboom' uit a.d.h.v. een tekening op het bord en de vergelijking met een boom; in de tekening komen de woorden 'oma', 'opa', 'mama', 'papa', 'broer', 'zus' al voor. - De leerkracht leest samen met de leerlingen de tekst over de familie van Mona en enkele namen worden in de stamboom op het bord ingevuld (bv. Matti, Mona), de doelwoorden worden veelvuldig herhaald - De leerkracht geeft een instructie over hoe je de informatie in de tekst kan vinden, ze doet dit voor a.d.h.v. enkele zinnen. - De <u>niet-AN</u> krijgen de tekst van Mona en een (lege) stamboom: ze lezen de tekst, bespreken hem in duo's en vullen de namen op de stamboom in, na afloop controleren ze hun werk (de leerkracht voorziet de sleutel); - De <u>AN CAT 1 en 2</u> zitten samen met een mini-juf/-meester: zij krijgen de tekst van Matti: de leerkracht leest in dit groepje de tekst hardop voor m.b.v. de verhaalplaten, de leerlingen knippen de personages uit het knipblad, ze lezen de tekst nog enkele keren en kleven de namen op de juiste plaats op de stamboom; de leerkracht begeleidt, controleert en bespreekt na.
<u>Afsluiting</u>	De methode voorziet enkele afsluitende spelletjes, de AN CAT 3 en 4 spelen "Wie is er weg?" met de woordkaarten van Mona. De niet-AN leerlingen van de klas spelen 'Galgje' met de aangebrachte woorden i.v.m. familie.

Adaptatie voor de AN CAT 1 en 2

Doelen. Voor de AN is dit vooral een oefening op de receptieve vaardigheden: het beluisteren van het verhaal en het begrijpen van de woorden die hen mondeling worden aangeboden.

Zinnvolle begrippen. De begrippen worden beperkt tot degene die de AN het vaakst zal horen en zelf gebruiken, alleen de meeste elementaire woorden worden aangebracht.

Aangepaste opdrachten. Deze opdracht uit de methode van 'Matti en Mona' laat toe dat zowel de AN als de niet-AN opdrachten op het eigen niveau uitvoeren, voor CAT 1 en 2 de materialen van Matti, voor de rest van de klas die vna 'Mona'.

Rijk taalaanbod. Het prentenboek wordt expressief voorgelezen, de doelwoorden uitdrukkelijk herhaald en de prenten gebruikt om de betekenis te verduidelijken.

Korte reflectiegesprekken. Doordat de niet-AN de sleutel bij de opdracht kunnen raadplegen, heeft de leerkracht meer ruimte om de AN te observeren en er gesprekken mee te voeren; let wel: een afsluitend gesprek met de hele klas is nog steeds zinvol om na te gaan of de doelen op het vlak van begrijpend lezen zijn bereikt.

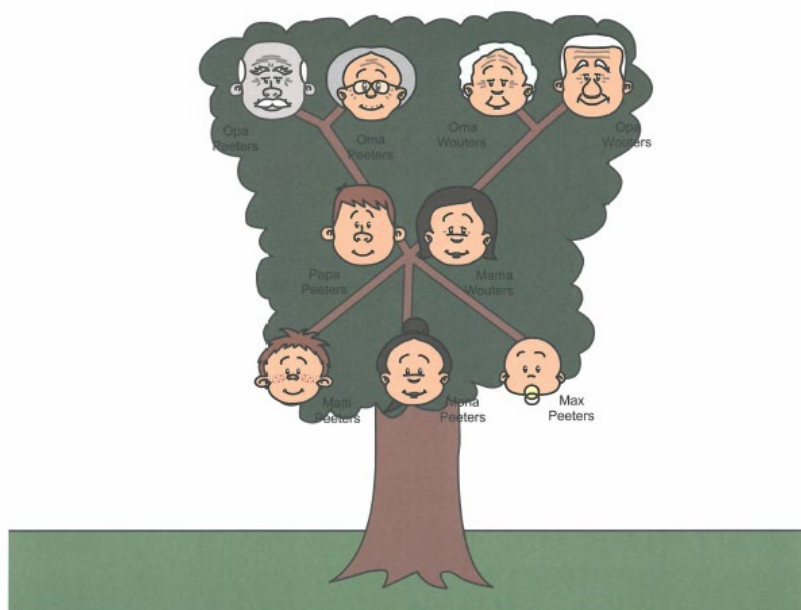
Minimeesters en -juffen. Enkele taalsterke leerlingen werken samen met de AN, de leerkracht dient dit groepje wel gedurende de hele les te begeleiden.

Hilde.imberechts@pxl.be

Bijlagen

Het verhaal van Matti

- Fragment 1 Vandaag kijk ik naar foto's van onze familie.
Kijk je mee?
- Fragment 2 Hier zie je mijn mama en papa.
Ze zijn al vijftien jaar getrouwd.
- Fragment 3 Mama en papa hebben drie kinderen.
Eén dochter en twee zonen.
Mona, mijn zus, ik en mijn kleine broer, Max.
- Fragment 4 Max is nog een baby. Hij is de jongste zoon.
- Fragment 5 Mona ken je al.
Zij is de oudste van de drie.
Zij is de dochter van mama en papa.
- Fragment 6 Dit is mijn oma.
Zij is de mama van mijn mama.
- Fragment 7 Op deze foto staat mijn opa.
Hij is de papa van mijn mama.
Mona, Max en ik zijn hun kleinkinderen.

Het verhaal van Mona

- Fragment 1 Dit is mijn stamboom.
Het is een overzicht van mijn familie.
- Fragment 2 Ons gezin ken je al.
Dit zijn mijn ouders, mijn twee broers en ikzelf.
- Fragment 3 Ik ben het kind van mijn ouders.
- Fragment 4 Dit zijn mijn grootouders.
Zij hebben twee dochters: mijn mama Joke en mijn tante Trees.
Mijn oom Bert is hun enige zoon.
- Fragment 5 Ik ben het kleinkind van mijn grootouders.
- Fragment 6 Mijn oom Bert is getrouwd en heeft ook een zoon en een dochter.
Dat zijn mijn neef Ruben en mijn nicht Lien.
- Fragment 7 Mijn tante is gescheiden.
Dat wil zeggen dat ze niet meer getrouwd is.
Ze heeft geen kinderen.
- Fragment 8 Aan de kant van mijn papa heb ik alleen nog een oma.
Mijn opa is gestorven.
- Fragment 9 Oma heeft twee zonen: papa en oom Tom.
- Fragment 10 Oma heeft vier kleinkinderen.
Mijn nicht Hanne en ik zijn haar kleindochters.
Mijn twee broers zijn haar kleinzonen.

